

Aan:

Tweede Kamer der Staten-Generaal
Ter attentie van de informateur,
Dhr. mr. H.D. Tjeenk Willink
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Patrick Banis	contactpersoon
070-3765945	telefoon
p.banis@caop.nl	e-mail
S0001/U/86	briefnummer
8 april 2021	datum

Onderwerp:

Programma Groot onderhoud aan het Nederlandse onderwijs en onderzoek 2021 - 2030

Geachte heer Tjeenk Willink,

In deze pandemie zet het onderwijs alle zeilen bij om ondanks moeilijke omstandigheden onze kinderen en jongeren te helpen een goede start in het leven te maken en tegelijk goed door deze tijd heen te loodsen. Het demissionaire kabinet heeft het onderwijs belangrijke steun gegeven door nu grote investeringen te doen. Hiervoor is grote waardering: het biedt ademruimte en mogelijkheden om leerlingen en studenten nu steun te bieden. Het is echter incidenteel en voor de lange termijn niet genoeg. Wij, de grootste werknemersorganisaties en de sectorraden in het onderwijs - verenigd in de Stichting van het Onderwijs -, zien dat voor goed onderwijs op de lange termijn een nieuw kabinet in moet zetten op groot onderhoud aan het Nederlandse onderwijs.

Juist het post-Corona tijdperk vraagt om een uitstekend opgeleide bevolking die opgewassen is om samen het hoofd te bieden aan de maatschappelijke uitdagingen en economische schade van de crisis. Goed onderwijs en goed onderzoek zijn dé weg naar een sterk Nederland. Als we echter kijken naar de kwaliteit van het onderwijs, de kansengelijkheid, de onderwijsarbeidsmarkt en de onderzoekscapaciteit (ook als onderbouwing van onderwijsvernieuwing) dan moeten we ons zorgen maken.

Ons de crisis uit investeren is bij het onderwijs maar de helft van het verhaal. **Gelijk aan de energietransitie, is een langjarige inzet op een onderwijstransitie nodig om groot onderhoud aan ons onderwijsstelsel te verrichten. Laat het nieuwe kabinet daarom de durf hebben om te komen tot een langetermijnvisie voor het onderwijs. Een visie die helder maakt waar het onderwijs naartoe beweegt, die richting geeft aan de verschillende dossiers waar nu moeizaam vooruitgang wordt geboekt en die het onderwijsveld verbindt en inspireert.** En laat het dragen door structurele investeringen zodat in plaats van tijdelijke oplossingen die in twee schooljaren hun effect moeten hebben binnen het Nationaal Programma Onderwijs, interventies met duurzaam effect worden ingezet.

De Stichting van het Onderwijs ziet dan ook graag dat het volgende kabinet in het Regeerakkoord het voornemen opneemt om tot een Programma Groot onderhoud aan het Nederlandse onderwijs en onderzoek te komen, met een horizon tot 2030 en in lijn met de volgende ambities:

- Het publiek bekostigde onderwijs (van primair onderwijs t/m wetenschappelijk onderwijs) en onderzoek behoort tot de internationale top: de kwaliteit is onbetwist en de inhoud bij de tijd.

- Voor de kansengelijkheid is het nodig dat iedereen van 2,5 jaar toegang heeft tot onderwijs, mogelijkheden tot latere selectie bij de overgang van po naar vo gestimuleerd worden, dat er meer achterstandsmiddelen komen, evenals voldoende leraren die op (achterstands)scholen beschikbaar zijn en dat digitaal onderwijs qua middelen en kwaliteit een impuls krijgt.
- Ons onderwijs motiveert leerlingen en studenten om het beste uit zichzelf te halen, in een goede balans tussen motivatie, welzijn en prestatie.
- Leerlingen en studenten krijgen op alle niveaus de hoge waardering die ze verdienen voor zowel praktische als theoretische vaardigheden.
- Een leven lang ontwikkelen is vanzelfsprekend: volwassenen kunnen zich her-, bij- en omscholen bij publieke onderwijsaanbieders.
- Werken in het onderwijs is aantrekkelijk en allen die in het onderwijs werken, blijven zich ontwikkelen.
- Onze kennisecosystemen maken Nederland de meest aantrekkelijke plek voor (internationaal) onderzoeks- en innovatietalent.

De Stichting van het Onderwijs heeft deze ambities vertaald in een aantal langjarige programmalijnen. Wij schatten dat het programma voor duurzame renovatie een geleidelijke groei betekent van de Nederlandse kennisinvesteringen van structureel circa 5 à 10 miljard euro. Dit vertaalt zich in een verhoging van de investeringen in onderwijs en onderzoek van 0,5-1% van het Bruto Binnenlands Product (BBP). Dit lijkt veel, maar daarmee zou Nederland pas rond het gemiddelde van de EU15 uitkomen en halen we nog niet het niveau van de Scandinavische landen (gemiddeld 7,48%), zo wijst data van de Wereldbank uit.¹

Een dergelijke structurele investering kan op breed draagvlak rekenen. Niet alleen uit de onderwijssector, maar uit de hele samenleving. Uit een grootschalige enquête van 'Namens Nederland', geïnitieerd door NL2025 en ingevuld door meer dan 100.000 Nederlanders, stond investeren in onderwijs hoog op de prioriteitenlijst.²

Graag gaan wij in gesprek met de onderhandelende partijen over de bijdrage van het onderwijs aan een mogelijk nationaal herstelplan en de vormgeving van een groot onderhoudsprogramma voor het onderwijs in de komende 10 jaar.

Veel succes bij uw belangrijke taak,
Hoogachtend,
Namens de Stichting van het Onderwijs,

Pieter Duisenberg
Voorzitter

¹ <https://data.worldbank.org/indicator/SE.XPD.TOTL.GD.ZS>

² <http://docplayer.nl/7605634-Namens-nederland-resultaten-uitslag-online-enquete.html>